ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 44.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 10-го Іюня. — 1847 — Wilno. WTOREK, 10-go Czerwca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 4-го Іюня.

Высочайшій Рескриптъ,

Ея Величества Государыни Императрицы,

данный на имя Княгини С. П. Голицыной, супруги Витебскаго, Могилевскаго и Смоленскаго Генералъ Губернатора.

Княгиня Софія Петровна! Въ ознаменованіе особеннаго Нашего къ вамъ благоволенія, Мы, съ соизволенія Государя Императора, приняли васъ въ число Дамъ меньшагэ креста ордена Святыя Ве икомученицы Екатерины, знаки коего при семъ препровождаемъ, съ тѣмъ, чтобы вы ихъ на себя возложили, пребывая къ вамъ благосклонны.

На подлинномъ Собственною Ея Императорскаго Величества рукою подписано:

АЛЕКСАНДРА.

Въ С. Петербургѣ, 21-го Апрѣля 1847 года.

—

Высочайшими Грамотами, 7-го, 12 и 21 Апрѣля, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами: ордена Св. Анны 1-й степени, Императорскою Короною украшеннаго: Директоръ Перваго Департамента Государственныхъ Имуществъ, Тайный Совѣтникъ *Прокоповичъ*-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 4-go Czerwca.

Najwyższy Reskrypt

Jej Cesarskiej Mości,

do Xięžnéj S. P. Golicynowéj, žony Witebskiego, Mohylewskiego i Smoleńskiego Jenerał-Gubernatora.

Xięžno Zofio córko Piotra! Dla okazania szczególniejszéj Naszej ku wam łaski, z dozwolenia Jego Cesarskiej Mości, przyjęliśmy was w liczbę Dam mniejszego krzyża Orderu Św. Wielkiéj Męczenniczki Katarzyny, znaki którego przytém załączamy, iżbyś je na siebie włożyła, i zostając ku wam przychylnemi.

Na oryginale Własną Jej Cesarskiej Mości ręką podpisano:

ALEXANDRA.

St. Petersburg, 21-go Kwietnia 1847 roku.

—

Przez Najwyższe Dyplomata, 7-go, 12-go i 21-go Kwietnia, Najłaskawiéj udarowani zostali ozdobami Orderu Św. Anny klassy 1-éj z Koroną Cesarską: Dyrektor Departamentu 1 go Dóbr Państwa, Radzca Tajny *Prokopowicz-Antoński*; Dyrektor Departamentu Spraw Górni-

СМѢСЬ.

—

Новая Школа для Фортепіана.

(Сообщено).

Три изданія школы для фортепіана Карла Курпинскаго убѣдили насъ въ необходимости элементарнаго сочиненія по сему предмету, и признанная полезною система оной удовлетворяла временно учащимъ и учащимся. Однако въ продолженіе послѣднихъ лѣтъ, нѣсколько подобныхъ школъ разнаго достоинства, появилось во многихъ мѣстахъ. Школа Новинскаго издана была въ Познани, Новаковскаго (почти буквальный переводъ сочиненія Гинтена) издала иждивеніемъ книжной лавки Спіеса въ Варшавѣ, и Добржинскаго тамъ же — иждивеніемъ книжной лавки Сенневальда; наконецъ въ Вильнѣ литографъ Озембловскій издалъ переводъ Гинтеновой школы полнѣе и точнѣе вышеупомянутаго Новаковскаго Столь значительное число сочиненій одного содержанія, появившееся въ не-

ROZMAITOŚCI.

—

Nowa Szkoła na fortepian.

(Artykuł nadesłany).

Trzykrotnie powtórzone wydanie Szkoły na fortepian Karola Kurpińskiego, dowiodło u nas potrzeby elementarnego dzieła w tym przedmiocie, a uznany za dobry jéj układ, zadowalniał tymczasem uczących się i nauczycieli. W przeciągu jednak lat ostatnich, kilka szkól podobnych różnéj wartości, ukazało się na wielu miejscach. Nowińskiego szkoła wyszła w Poznaniu; Nowakowskiego (tłómaczenie dosłówne prawie i przedruk dzieła Hüntena), wydała swoim nakładem xięgarnia Spiessa w Warszawie, a Dobrzyńskiego tamże xięgarnia Sennewalda; nakoniec w Wilnie, litografia Oziembłowskiego wydała tłómaczenie Szkoły Hüntena, dokładniejsze i sumienniejsze od wyżéj wspomnionéj Nowakowskiego, gdyż bez przyznania się do oryginalności. Tak znaczna ilość dzieł jednéj treści, zjawiająca się jednocześnie, obudziła dalsze współubieganie

Антонскій; Директоръ Департамента Горныхъ и Соляныхъ Дѣлъ, Корпуса Горныхъ Инженеровъ Генералъ-Маіоръ *Бегеръ*, и Директоръ Особенной Канцеляріи по Кредитной Части, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Ламанскій*, и ордена Св. Анны 1-й степени: Управляющій Государственною Коммисіею Погашенія Долговъ, Тайный Совѣтникъ *Яценковъ*; Начальники Округовъ Путей Сообщенія, Инженеръ-Генералъ-Маіоры: IV-го *Трофимовичъ*, XII го *Повало-Швыковскій*, и Дѣйствительные Статскіе Совѣтники: Совѣтникъ Придворной Конторы, *Яниковъ*, *Струве*, *Лабенскій* и Непремѣнный Членъ Совѣта Министерства Иностранныхъ Дѣлъ *Мальцовъ*.

czych i Solnych, Korpusu Inżenierów Górniczych Jenerał-Major *Beger*, i Dyrektor szczególnéj Kancellaryi Wydziału Kredytowego, Rzeczywisty Radzca Stanu *Łamanski*; tudzież mianowani Kawalerami Orderu Sw. Anny klassy 1-éj; Zarządzający Kommissyą Umorzenia Długów Państwa, Radzca Tajny *Jacenkow*; Naczelnicy Okręgów Kommunikacyi dróg, Jenerał-Majorowie Inżenieryi: IV go Okręgu *Trofimowicz*, XII go *Powało-Szwykowski*, i Rzeczywiści Radzcy Stanu: Radzca Kantoru Dworu *Janikow*, *Struve*, *Łabeński*, i Członek stały Ministerstwa Spraw Zagranicznych *Malcow*.

—

От штаба военно-учебныхъ заведеній о пріемѣ малолѣтныхъ дворянъ въ дворянскій полкъ.

Родители, пріѣзжающіе въ С. Петербургъ съ дѣтьми, вызванными къ пріемному въ Дворянскій Полкъ экзамену, часто бываютъ поставлены въ затруднительное положеніе собственнымъ своимъ незнаніемъ установленныхъ для пріема и порядка испытаній. Такъ, напримѣръ, большей части изъ нихъ неизвѣстно:

1) Что экзаменъ производится довольно долгое время, Коммиссіею, назначаемою Приказомъ Его Императорскаго Высочества Главнаго Начальника Военно-Учебныхъ Заведеній; что Коммиссія сама распоряжается требованіемъ прибывшихъ кандидатовъ на экзаменъ, наблюдая очередь. Многіе напротивъ думаютъ, что на экзаменъ и пріемъ въ Заведеніе достаточно нѣсколькихъ дней, и на этомъ разсчитываютъ свои дорожныя издержки.

2) Дозволеніе Правительства представить молодаго человѣка въ экзамену, нѣкоторые считаютъ какъ бы за безусловный вызовъ къ принятію, что усматривается иногда изъ беззаботливости относительно приготовленія дѣтей по установленной программѣ, а также подтверждается и тѣмъ, что часто молодые люди присылаются сюда просто съ извощиками. Въ такія ошибки впадаютъ особенно тѣ, коихъ дѣти по нѣскольку лѣтъ были кандидатами Кадетскихъ Корпусовъ.

3) Нѣкоторые родители представляютъ дѣтей своихъ на экзаменъ неприготовленными, надѣясь, что они будутъ приняты единственно изъ уваженія долговременной службы, ранъ или бѣдности родителей, тогда какъ пріемъ вполнѣ опредѣляется баллами, полученными на экзаменѣ.

4) Въ разсчетѣ лѣтъ случаются ошибки, такъ что мальчика готовятъ по первой программѣ, тогда какъ слѣдовало готовить по второй, а также готовя по высшей, соотвѣтствующей лѣтамъ программѣ, упускаютъ изъ виду программу предшествующую.

5) Въ приготовленіи часто встрѣчается ученіе, основанное на одной памяти съ отсутствіемъ всякаго умственнаго развитія, такъ что малолѣтный, отвѣчая изъ книги нѣсколько страницъ наизусть, не найдется отвѣтить ни слова на вопросъ о томъ же предметѣ, требующій немного соображенія.

6) Существованіе приготовительныхъ пансіоновъ многіе узнаютъ только по прибытіи въ С. Петербургъ. Изъ нихъ одни, пріѣхавши къ самому экзамену съ

Od sztabu wojenno-naukowych zakładów o przyjmowaniu małoletnich dworzan do półku Dworzańskiego.

Rodzice, przybywający do Petersburga z dziećmi, wezwanemi do zdawania wstępnego examinu dla wejścia do półku Dworzańskiego, często znajdują się w nader przykrém położeniu przez własną niewiadomość przepisanych dla przyjmowania prawideł, jako też porządku examinów. I tak, naprzykład, dla większéj liczby z nich nie wiadomo:

1) Że examen odbywa się przez dosyć długi czas w Komissyi, wyznaczonéj z Rozkazu Jego Cesarskiej Wysokości Głównego Naczelnika Wojenno-Naukowych Zakładów, i że Komissya sama wzywa przybyłych kandydatów do examinu, przestrzegając ściśle kolei. Niektórzy zaś mniemają, że dla examinu i przyjęcia do Zakładu dosyć jest kilku dni czasu, i podług tego obliczają swoje podróżne wydatki.

2) Dozwolenie Rządu stawienia młodzieńca do examinu, uważają niektórzy jakby za bezwarunkowe wezwanie do przyjęcia, co się okazuje niekiedy z nietroskliwości o przygotowanie dzieci, podług przepisanego programmatu, jako też i ztąd, że często młodzi ludzie są tu przysyłani prosto z furmanami. W błędy tego rodzaju najczęściéj wpadają ci, których dzieci od lat kilku były kandydatami do Korpusów Kadeckich.

3) Niektórzy rodzice stawią dzieci swoje do examinu zupełnie nieprzygotowane, w nadziei, iż będą przyjętemi przez wzgląd na długoletnią służbę, rany lub ubóstwo rodziców, kiedy przeciwnie przyjęcie ich całkiem zależy od zdań nauczycieli, na jakie przy examinie zasłużą.

4) W rachubie lat zachodzą również omyłki, tak, iż nieraz dziécię przygotowują podług piérwszego programmatu, kiedyby należało przygotowywać je podług drugiego, albo też gotując podług wyższego, wiekowi odpowiedniego programmatu, wypuszczają z uwagi programmat poprzedzający.

5) W samém przygotowaniu daje się często spostrzegać tryb uczenia na saméj tylko pamięci oparty, bez żadnego rozwinięcia umysłowego, tak dalece, iż uczeń, który na pamięć kilka kart z xiążki wyrecytował, nie umie odpowiedzieć ani słowa na zadane sobie pytanie, skoro te najlższego zastanowienia wymaga.

6) O istnieniu przygotowawczych pensyonów, wielu dowiaduje się dopiéro za przyjazdem swoim do Petersburga. Z nich niektórzy, przybywszy w sam czas examinu

---

продолжительномъ времени, возбудило дальнѣйшее соревнованіе въ издателяхъ, и нынѣ извѣстная Варшавская книжная лавка Клюковскаго подарила намъ „Новую Школу для фортепіана, расположенную систематически по правиламъ музыки и составленную сообразно понятіямъ обучающихся, съ примѣрами большею частію избранными изъ польской музыки, Іосифомъ Сикарскимъ.“ Одно имя Автора, столь извѣстное въ польской литературѣ по многимъ статьямъ эстетическаго и преимущественно музыкальнаго содержанія, сочиненныхъ съ знаніемъ дѣла, зрѣлымъ сужденіемъ, и увлекательностію изложенія было уже достаточнымъ ручательствомъ совершенства сего сочиненія. И мы были убѣждены въ томъ, что пріятныя наши надежды, которыя мы возымѣли при первомъ бѣгломъ взглядѣ на сію книгу, не будутъ обмануты послѣ внимательнаго и подробнаго соображенія оной. Въ самомъ дѣлѣ, удовольствіе, которое мы чувствовали при чтеніи сего сочиненія, замѣченные въ ономъ успѣхи относительно усовершенствованія нашей музыки, наконецъ отчетливость въ выборѣ сочиненій, при настоящей ихъ многочисленности у насъ, а равно сильное убѣжденіе, что сіе послѣднее несравненно лучше всѣхъ предшествовавшихъ, побудили меня сказать о немъ нѣсколько

się wydawców, i zacnéj firmy xięgarnia Klukowskiego w Warszawie obdarzyła nas „Nową Szkołą na fortepian, systematycznie podług zasad muzyki rozwiniętą i ze względem na postęp uczących się ułożoną, z przykładami po większéj części z muzyki polskiéj czerpanemi, przez Józefa Sikorskiego.“ Samo imie autora, tak chlubnie znane w pismiennictwie krajowém z mnogich artykułów estetycznéj, literackiéj i mianowicie muzykalnéj treści, dokonanych z taką znajomością rzeczy, dojrzałym sądem, z takim talentem i słodyczą wysłowienia, już dostateczną było rękojmią doskonałości niniejszego dzieła. I pewni byliśmy wewnątrz siebie, że radość, jakąśmy rzuciwszy okiem na tę xiążkę uczuli, w zgłębieniu jéj i szczegółowem rozbieraniu nie dozna przykrego zawodu. Jakoż prawdziwa przyjemność, któréj czytając to dzieło doznałem, pociecha z doskonalenia się muzyki naszéj, nakoniec trudność wyboru dzieł podobnych wśród znacznéj ich teraz u nas ilości, i najmocniejsze przekonanie, że to ostatnie z pomiędzy wielu innych będzie najdoskonalsze, włożyły na mnie obowiązek powiedzenia o niém słów kilku i polecenia go lubownikom sztuki i towarzyszom zawodu. Jasność i porządek z jakim autor rzecz swoję wykłada i rozwija, czyni jego szkołę nieocenioną dla młodych nauczycieli, potrzebujących jeszcze pomocy doświadczenia, oraz dla osób na wsi mieszkających, dla których tyle jest trud-

дѣтьми, недостаточно приготовленными, имѣя притомъ небольшія денежныя средства, сожалѣютъ, что не знали прежде о предлагаемомъ имъ пособіи; другіе же ошибочно думаютъ, будто бы пріемъ въ Заведеніе уже и быть не можетъ иначе, какъ послѣ нѣсколькихъ уроковъ въ пансіонѣ.

Для устраненія всѣхъ этихъ недоразумѣній, вводящихъ родителей въ непріятное положеніе и убытки, а вмѣстѣ съ тѣмъ и поставляющихъ въ затрудненіе самую Экзаменную Коммиссію и Начальство, Штабъ Военно-Учебныхъ Заведеній нужнымъ считаетъ по возможности распространить во всеобщее свѣдѣніе главныя правила пріема и порядокъ испытанія молодыхъ дворянъ въ Дворянскій Полкъ. Для сего имѣетъ честь объявить слѣдующее:

1) Право на поступленіе въ Дворянскій Полкъ имѣютъ всѣ дворяне вообще, отъ 13-ти до 16-ти-лѣтняго возраста, *только по выдержаніи требуемаго экзамена.* Лѣта разсчитываются по 1-е число Іюля.

2) Экзаменъ начинается въ первыхъ числахъ Іюля, и продолжается до первыхъ чиселъ Августа; почему и *время для представленія къ экзамену назначается съ 1 го Іюля по 1-е Августа.*

3) Самый же пріемъ бываетъ вообще всѣмъ прибывшимъ уже по окончаніи всѣхъ экзаменовъ, ибо только взаимное старшинство по экзаменнымъ балламъ рѣшаетъ, кто изъ представленныхъ на экзаменъ будетъ принятъ; потому что число желающихъ несоразмѣрно превышаетъ всегда число вакансій.

4) Для поступленія въ Дворянскій Полкъ должно выдержать экзаменъ по одной изъ трехъ программъ, утвержденныхъ для трехъ возрастовъ: первой — для возраста отъ 13-ти до 14-ти лѣтъ, второй отъ 14-ти до 15-ти, и третьей отъ 15-тя до 16-ти. Кто приготовится только по программѣ, соотвѣтствующей возрасту, меньшему противу дѣйствительныхъ лѣтъ экзаминуемаго, тотъ принятъ быть не можетъ; но готовясь по высшей, соотвѣтствующей лѣтамъ программѣ, не должно упускать изъ виду предметовъ, входящихъ въ программу предъидущую.

5) При испытаніи считается недостаточнымъ одно твердое знаніе предметовъ, заученныхъ на память, но требуется и достаточное умственное развитіе.

6) Относительно физическихъ свойствъ малолѣтныхъ, при пріемѣ соблюдаются въ точности правила, изъясненныя въ стат. 594-й, III тома Свода Военныхъ Постановленій.

7) Родители по пріѣздѣ съ малолѣтными въ С. Петербургъ, обязаны представить дѣтей въ Канцелярію Дворянскаго Полка.

8) Съ 1848 года пріемъ молодыхъ дворянъ отъ 12 ти до 16-ти-лѣтняго возраста, будетъ производиться уже *по программѣ вновь составленной.*

Примѣчаніе 1-е. Въ помощь родителямъ, не имѣющимъ средствъ приготовить дѣтей на мѣстѣ жительства, съ разрѣшенія Его Императорскаго Высочества Главнаго Начальника Военно-Учебныхъ Заведеній, при Дворянскомъ Полку находятся *приготовительные пансіоны* (подъ особымъ наблюденіемъ какъ высшаго, такъ и ближайшаго начальства). Въ этихъ пансіонахъ малолѣтные, при достаточномъ начальномъ

z dziećmi niezupełnie usposobionemi, mając przytém niewielki zapas pieniężny, ubolewają, że wcześniéj o téj pomocy nie wiedzieli; drudzy zaś błędnie rozumieją, że jakoby przyjęcie do Zakładu, nie może się obejść bez wzięcia uprzednio kilkunastu lekcyi w pensyonie.

Dla zapobieżenia wszelkim tego rodzaju nieporozumieniom, które stawią rodziców w przykrém położeniu i narażają na straty, a z drugiéj strony przyczynają niemało kłopotu Examinacyjnéj Komissyi i Zwierzchności, Sztab Wojenno-Naukowych Zakładów poczytuje za rzecz konieczną podać do powszechnéj wiadomości główne prawidła przyjmowania, jako też porządek examinowania młodych dworzan, chcących wejść do półku Dworzańskiego. W tym celu ma zaszczyt ogłosić co następuje:

1) Prawo wejścia do Półku Dworzańskiego mają wszyscy Dworzanie w ogólności, od 13—16 lat wieku, *tylko po zdaniu przepisanego examinu.* Lata obliczają się do 1-go Lipca.

2) Examen zaczyna się w piérwszych dniach Lipca i trwa do piérwszych dni Sierpnia; przetoż i *termin dla stawienia do examinu naznacza się od 1 Lipca do 1 Sierpnia.*

3) Samo zaś przyjęcie następuje w ogólności dla wszystkich przybyłych dopiéro po ukończeniu wszystkich examinów, gdyż tylko porównawcza wartość zdań na examinie otrzymanych stanowi, kto z liczby examinowanych zostanie przyjęty; albowiem ilość kandydatów, jest zawsze bez porównania większa od liczby wakansów.

4) Dla wejścia do półku Dworzańskiego, należy zdać examen podług jednego z trzech programmatów, przepisanych dla trojakiego wieku; piérwszy — dla wieku od 13 – 14 lat, drugi od 14 – 15, a trzeci od 15 — 16. Kto się przygotuje tylko podług programmatu odpowiednego wiekowi niższemu, aniżeli jest wiek zdającego examen, ten przyjętym być nie może; ale gotując się podług wyższego, wiekowi odpowiedniego programmatu, nie należy spuszczać z uwagi przedmiotów, wchodzących do programmatu uprzedniego.

5) Na examinie nie uważa się za dostateczną znajomość przedmiotów, nabyta za pomocą saméj pamięci, ale też wymaga się i stosownego umysłowego rozwinięcia.

6) Co się tyczy fizycznych przymiotów małoletnich, przy przyjęciu przestrzegają się ściśle prawidła przepisane w art. 594, III T. Zbioru Praw Wojennych.

7) Rodzice po przybyciu z małoletnimi do Petersburga, obowiązani są przedstawiać ich do Kancellaryi Półku Dworzańskiego.

8) Od roku 1848 przyjęcie młodych dworzan od 13—16 lat wieku, będzie się odbywało już *podług programmatu nowo ułożonego.*

Uwaga 1. W celu pomocy rodzicom, nie mającym środków przygotowania dzieci w miejscu swego pobytu, z dozwolenia Jego Cesarskiej Wysokości Głównego Naczelnika Wojenno-Naukowych Zakładów, znajdują się przy Dworzańskim Półku *przygotowawcze pensyony* (pod szczególnym dozorem tak wyższéj, jako też bezpośredniéj zwierzchności). W tych pensyonach małoletni, przy stosownym pierwiastkowym ukształceniu i ochocie do nauk, mogą

словъ и рекомендовать оное сотоварищамъ на музыкальномъ поприщѣ. Точность, ясность, правильность и постепенность изложенія автора, дѣлаютъ его школу драгоцѣнною для молодыхъ преподавателей, нуждающихся еще въ пособіи, и вообще для лицъ, проживающихъ въ деревнѣ, и испытывающихъ затрудненія, при началѣ ученія дѣтей. Не льзя не признать превосходными сочиненія, доставляющія надежное пособіе, лучшее достоинство коихъ, состоитъ въ удовлетвореніи сей цѣли. Не подражая никакому сочиненію сего рода, полагаясь единственно на собственныя свои силы, Г. Сикорскій написалъ школу совершенно оригинальную. Какъ трудно было быть новымъ, и говорить о предметѣ съ равнымъ достоинствомъ отъ начало до конца, — это можетъ знать только тотъ, кому судьба назначила заниматься элементарною частію изящнаго искуства. Авторъ совершилъ свой трудъ, и намъ предстоитъ пользоваться имъ, и радушнымъ принятіемъ показать нашу признательность за оный, ибо истиннымъ побужденіемъ къ предпріятію подобнаго труда, не можетъ быть ни корыстолюбіе, ни жажда славы, но только одно благородное усердіе къ развитію искусства.

Станиславъ *Монюшко.*

---

ném szczęśliwe powierzenie pierwotnego kształcenia młodych talentów. Trudno więc nie uznać jak pożądane są dzieła przychodzące w pomoc tak powszechnie dającéj się uczuwać potrzebie, a najpiękniejszą wartością téj Nowéj Szkoły jest niezawodnie doskonałe zadość-uczynienie temu celowi. Nie biorąc żadnego wzoru, Sikorski zaufawszy jedynie swoim siłom, uczynił ją zupełnie oryginalną, a zatém czystą swoją i naszą własnością. Jak trudno było być nowym i mówić z równém wytrwaniem od początku do końca w podobnym przedmiocie, ten tylko ocenić zdoła, komu się częścią elementarną sztuki pięknéj los zajmować dopuścił. Autor dokonał swéj pracy — do nas należy z niéj korzystać i wdzięczném jéj przyjęciem osłodzić mu trud poniesiony, do którego ani chęć sławy, ani zysku, ale jedna tylko czysta gorliwość o postęp sztuki może być dostateczną pobudką.

Stanisław Moniuszko.

направленіи и охотѣ къ ученію, могутъ основательно пріобрѣтать всѣ требуемыя программою свѣдѣнія. *Впрочемъ пріемъ ни сколько не зависитъ отъ того, былъ ли экзаменуемый въ пансіонѣ, учрежденномъ при Заведеніи, или нѣтъ.*

Примѣчаніе 2 е. Если кто по отдаленности отъ С. Петербурга, найдетъ невозможнымъ своевременно исполнить всѣ изложенныя требованія, то представленіе малолѣтнаго къ пріемному экзамену можетъ отложить до другаго года и далѣе, лишь бы не минуло ему 16-ти лѣтъ, къ 1-му Іюля того года, въ который намѣренъ представить на экзаменъ. Само собою разумѣется, что поступая годомъ позже, слѣдуетъ уже и экзаменъ держать по соотвѣтствующей программѣ.

—

Желающіе получить *подробныя правила* пріема въ Дворянскій Полкъ, а также и *вновь составленную программу*, по которой будетъ производиться экзаменъ съ 1848 года, могутъ обращаться въ Дворянскій Полкъ, (присылая подробный адресъ своего жительства).

Вильна.

Редакція Виленскаго Вѣстника, при отношеніи Виленскаго Губернскаго Правленія отъ 7-го Іюня за N. 18,431-мъ, получила для обнародованія слѣдующее объявленіе Министерства Государственныхъ Имуществъ:

„На основаніи Высочайше утвержденнаго въ 5 день минувшаго Марта мнѣнія Государственнаго Совѣта, распубликованнаго въ Указѣ Правительствующаго Сената отъ 27 числа тогоже мѣсяца, ст. 6. Евреи, желающіе поселится на казенныхъ земляхъ, отнынѣ обязаны подавать свои просьбы о томъ непосредственно къ Начальникамъ Губерній, отъ которыхъ будетъ зависѣть окончательно разрѣшеніе о поселеніи; сообразно съ симъ, 12 ст. тогоже мнѣнія (см. примѣч.), велѣно всѣ поступившія отъ Евреевъ въ Министерство просьбы препроводить къ Начальникамъ Губерній, для надлежащихъ распоряженій.— Въ слѣдствіе сего Министерство Государственныхъ Имуществъ, объявляетъ чрезъ сіе для свѣдѣнія Евреевъ: 1) что всѣ поступившія доселѣ въ Министерство просьбы Евреевъ о поселеніи препровождены къ Гражданскимъ Губернаторамъ, отъ которыхъ просители должны ожидать разрѣшенія; 2) что на будущее время Евреи желающіе поселиться на земляхъ казенныхъ, обязаны обращаться съ своими прошеніями къ мѣстнымъ Начальникамъ Губерній, если же таковыя будутъ присланы въ Министерство Государственныхъ Имуществъ, то оныя будутъ возвращены къ Гражданскимъ Губернаторамъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 25 Мая.

Соединенный сеймъ разсуждалъ о королевскомъ посланіи, относящемся къ учрежденію сельскихъ банковъ, которые облегчали бы для крестьянъ уплату долговъ помѣщикамъ. Три области желали учрежденія этихъ банковъ, а Силезія, кромѣ того, требовала для нихъ еще гарантіи со стороны государства, почему правительство и передало этотъ вопросъ на обсужденіе сейму. Не отрицая пользы подобнаго нововведенія, многіе члены объявили себя, однакожь, противъ гарантіи. Между прочимъ, Гг. Гинземанъ и Беккератъ замѣтили, что настоящій составъ сейма не позволяетъ ему давать полномочіе на гарантію; что сумма, за которую государство должно такимъ образомъ поручиться, не опредѣлена въ точности, и что самая мѣра, будучи такъ мало разработана, не можетъ еще подать повода къ отобранію голосовъ. Въ отвѣтъ на мнѣніе многихъ членовъ, что чины не могутъ и не должны соглашаться на гарантіи и займы иначе, какъ только при опредѣлительныхъ условіяхъ, которыя однѣ обезпечиваютъ дѣйствительный контроль со стороны чиновъ, королевскій коммиссаръ возразилъ, что между займомъ и гарантіею большая разница, что законы 1820 и 1847 годовъ требуютъ конкурса чиновъ только въ отношеніи къ займамъ, и что гарантія, которую правительство намѣрено представить, не имѣетъ ничего общаго съ постановленіями, касающимися публичнаго долга. Не смотря на такой отзывъ королев-

gruntownie nabyć wszystkich wiadomości w programmac wskazanych. *Zresztą, przyjęcie bynajmniej nie zalež od tego, czy zdający examen był lub nie w pensyoni znajdującym się przy Zakładzie.*

Uwaga 2. Jeśli kto z powodu odległości od Peter burga, znajdzie się w niemożności wypełnienia w swoi czasie wszystkich wymienionych warunków, tedy przed stawienie małoletniego do wstępnego examinu, może odło żyć do roku następującego i dalej, byleby małoletniem nie upłynęło 16 lat do 1 Lipca tego roku, w którym ma za miar stawić go do examinu. Rozumie się samo przez się że wstępujący rokiem później, musi też zdawać exame podług odpowiedniego wiekowi swemu programmatu.

—

Życzący otrzymać szczegółowe prawidła o przyjmowaniu do Półku Dworzańskiego, jako też *nowo ułożony programmat*, podług którego odbywać się będzie examen zaczynając od roku 1848, mogą się zgłaszać do Półku Dworzańskiego, (załączając szczegółowe adressy swojego pobytu).

Wilno.

Przy piśmie Wileńskiego Rządu Gubernialnego pod dniem 7 ter. czerwca, za N. 18431-m, Redakcya Kuryera Wileńskiego otrzymała dla podania do powszechnej wiadomości, następujące ogłoszenie do Ministerstwa Dóbr Państwa:

„Na mocy 6-go art Najwyżej utwierdzonej w dniu 5 zeszłego Marca opinii Rady Państwa, ogłoszonej przez Ukaz Rządzącego Senatu pod dniem 27 tegoż miesiąca, Żydzi, życzący osiadać na gruntach skarbowych, powinni odtąd podawać swe prośby w tym celu, bezpośrednio do Naczelników Gubernii, od których będzie zależało ostateczne dozwolenie takowej osiadłości; stosownie więc do tego, 12-m art. tejże opinii (patrz uwagę), kazano wszystkie prośby tego rodzaju podane przez Żydów do Ministerstwa, przesłać do Naczelników Gubernii, dla uczynienia należytych rozporządzeń.— W skutek tego, Ministeryum Dóbr Państwa niniejszém podaje do powszechnej wiadomości Żydów: 1) iż wszystkie podane przez Żydów prośby o osiedlenie, zostały przesłane Cywilnym Gubernatorom, od których powinni oczekiwać właściwego rozwiązania; 2) iż odtąd Żydzi, życzący osiadać na gruntach skarbowych, mają udawać się ze swemi prośbami do miejscowych Naczelników Gubernii, które, jeśli będą podane wprost do Ministerstwa Dóbr Państwa, zostaną do Cywilnych Gubernatorów napowrót odesłane.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 25 maja.

Połączony Sejm na posiedzeniu plenarném d. 19, roztrząsał propozycyą Królewską, tyczącą się ustanowienia banków wiejskich, mających ułatwić włościanom opłatę długów właścicielom gruntowym. Trzy prowincye żądały ustanowienia takowych banków, a Szląsk, prócz tego, domagał się jeszcze dla nich gwarancyi ze strony państwa; z powodu czego właśnie rząd poddał tę kwestyą pod rozstrzygnienie Sejmu. Nie przecząc użyteczności podobnego zakładu, wielu jednakże członków oświadczyło się przeciwko gwarancyi Między innymi, PP. *Hinsemann* i *Beckerath* zwrócili uwagę, że obecny skład Sejmu nie pozwala mu udzielać pełnomocnictwa na gwarancyą; że summa, za którą państwo powinno w ten sposób ręczyć, nie jest ściśle oznaczona, i że sam środek, tak mało jeszcze zgłębiony, nie może upoważnić Sejmu do głosowania nad tym przedmiotem. W odpowiedzi na zdanie wielu członków, że Stany nie mogą i nie powinny zezwalać na gwarancyą i pożyczki inaczej, jak przy ściśle oznaczonych warunkach, które jedne tylko zapewniają dla Stanów rzeczywistą kontrollę. Kommissarz królewski oświadczył, że między pożyczką a gwarancyą zachodzi wielka różnica, że prawa z 1820 i 1847 r. wymagają spółudziału Stanów tylko względem pożyczek, i że gwarancya, którą rząd zamierza przedstawić, niema nic spólnego z postanowieniami, tyczącemi się długu narodowego. Mimo to oświadczenie królewskiego kommissarza, propozycya w tym kształcie, w jakim była przez rząd wniesiona i

скаго коммиссара, предложеніе, въ томъ видѣ, въ какомъ оно представлено правительствомъ и одобрено коммиссіею, было отринуто 448 голосами противъ 101. Измѣненіе, предложенное графомъ Арнимомъ и клонившееся къ тому, чтобъ гарантія государства была основана на гарантіи различныхъ областей, тоже устранено 366 противъ 179 голосовъ; измѣненія, представленныя г-мъ Гельдорфомъ и княземъ Лихновскимъ, имѣли такую же участь, наконецъ, сеймъ принялъ измѣненія г-на Винке, по которому правительство должно предложить этотъ вопросъ напередъ областнымъ сеймамъ и потомъ уже представить его соединенному сейму. Затѣмъ, въ отвѣтъ г-ну Ауерсвальду, указавшему на необходимость установленія добраго согласія между правительствомъ и чинами, королевскій коммиссаръ объявилъ, что онъ станетъ содѣйствовать тому всѣми силами, и, по его словамъ, таково должно быть желаніе самаго правительства, чему доказательствомъ служитъ отвѣтъ короля на адресъ чиновъ. Коммиссаръ присовокупилъ, что, въ подтвержденіе искренности этихъ чувствующій, онъ пригласилъ маршаломъ ускорить изготовленіе доклада о политическихъ вопросахъ, которые должны быть рѣшены прежде всего.

— Курія трехъ чиновъ, въ засѣданіи 17-го Мая, разсуждала о правѣ подачи прошеній. Коммиссія предложила требовать измѣненія 19-го параграфа жалованной грамоты въ томъ смыслѣ, чтобы просители имѣли право адресовать свои прошенія къ избраннымъ ими депутатамъ, не дѣлая, однакожь этихъ прошеній для нихъ обязательными. Королевскій коммиссаръ замѣтилъ, что ничто не препятствуетъ просителямъ адресоваться къ своимъ депутатамъ, но что желанія ихъ не могутъ быть представлены королю иначе, какъ только въ прошеніи, поданномъ депутатами отъ собственнаго имени. Мнѣніе коммиссіи было принято. Въ засѣданіи 20-го Мая, сеймъ трехъ чиновъ занимался прошеніемъ г-на Саукена, требующаго, чтобъ пользованіе политическими правами было независимо отъ вѣроисповѣданія. Этотъ вопросъ подалъ поводъ къ одушевленному и жаркому пренію. Одни хотѣли, чтобъ политическими правами пользовались безъ исключенія всѣ, какую бы религію кто ни исповѣдывалъ; другіе, чтобъ пользованіе этими правами было предоставлено только лицамъ, исповѣдывающимъ христіанскую религію; наконецъ, третьи довольствовались религіею, терпимою государствомъ. Маршалъ едва могъ утишить волненіе, происшедшее между членами сейма, когда, послѣ бурнаго пренія, дѣло дошло до отобранія голосовъ для разныхъ предложеній. Первое предложеніе, не допускающее никакого различія въ религіяхъ, отринуто 319 голосами противъ 158 ми. Графъ Мервельтъ потребовалъ обнародованія списка депутатовъ, подавшихъ голосъ въ пользу или противъ этого предложенія, на тотъ конецъ, чтобы Пруссія и вся Европа знали, кто изъ депутатовъ желаетъ христіанскаго государства и христіанскихъ чиновъ, и кто отвергаетъ то и другое. Двѣ трети собранія приняли сторону предложенія, соединяющаго пользованіе представительными правилами съ христіанскою религіею. Потомъ сеймъ разсматривалъ прошеніе депутата Гирша о присоединеніи къ куріи высшаго дворянства, президентовъ верховныхъ судовъ, высокихъ сановниковъ церкви, старшихъ бургомистровъ и университетскихъ ректоровъ. Коммиссія не признала пользы и важности такого предложенія, и собраніе согласилось съ ея мнѣніемъ.

— Курія высшаго дворянства, въ засѣданіи 17-го Мая, обсуждала прошеніе князя Лихновскаго, относящееся къ ревизіи тарифа, особенно въ пользу льняныхъ и хлопчато-бумажныхъ прядиленъ. Прошеніе принято почти единодушно. Въ засѣданіи 18-го Мая, на очереди было прошеніе князя Бирона о преобразованіи судебной власти помѣщиконъ. Коммиссія предложила просить правительство объ избраніи мѣръ, какія оно почтетъ нужными для соглашенія этой судебной власти съ государственною судебною системою, и о представленіи избранныхъ мѣръ на обсужденіе областныхъ сеймовъ. Многіе члены и, между прочимъ, принцы королевскаго дома говорили въ пользу поддержанія судебной власти помѣщиковъ, составляющей единственныя узы, которыя сохранились еще между владѣльцами и бывшими ихъ подданными. Курія отвергла предложеніе князя Бирона и приняла мнѣніе своей коммисіи.

— Сегодня, въ шестомъ часу утра, нашъ городъ былъ встревоженъ однимъ изъ замѣчательнѣйшихъ явленій природы. Наблюдатели замѣтили уже вчера, ве-

przez kommissyą przyjęta, został odrzuconą 448 głosami przeciwko 101. Poprawka proponowana przez Hr. *Arnim*, aby gwarancya państwa zasadzała się na gwarancyi rozmaitych prowincyi, również była uchyloną 366 głosami przeciwko 179; zmiany wniesione przez P. Helldorfa i Xięcia Lichnowskiego, tegoż samego doświadczyły losu; nakoniec Sejm przyjął poprawkę P. Wincke, w skutek któréj, rząd powinien naprzód wnieść tę rzecz na Sejmy Prowincyonalne, a wtedy dopiéro podać do rozstrząśnienia Połączonemu Sejmowi. Następnie, w odpowiedzi Panu Auerswald, dowodzącemu niezbędnéj potrzeby zaprowadzenia dobrego porozumienia między Rządem i Stanami, Komissarz królewski oświadczył, że się ze swojéj strony ze wszystkich sił do tego przyłoży, i że podług niego, taka też być powinna chęć samego rządu, czego najlepszym dowodem jest odpowiedź królewska na adress Stanów. Komissarz dodał nakoniec, że na potwierdzenie szczérości tych uczuć, prosił Marszałków, aby kazali przyśpieszyć sprawozdania o kwestyach politycznych, które przed wszystkiemi innemi powinny być rozstrzygnięte.

— Kurya trzech Stanów, na posiedzeniu swojem 17 maja, roztrząsała prawo o podawaniu prośb. Komissya wniosła, aby Sejm żądał zmiany 19 artykułu nadanego patentu, w tym duchu, iżby proszący mieli prawo przesyłania swoich petycyi pod adressem wybranych przez siebie deputowanych, nie obowiązując ich przez to do wzięcia tychże na siebie. Komissarz królewski zwrócił uwagę, że nic nie przeszkadza proszącym udawać się do swoich deputowanych, ale że ich życzenia nie mogą być przedstawiane Królowi inaczéj, jak tylko w petycyi podanéj przez deputowanych w ich własném imieniu. Na posiedzeniu 20 maja, Kurya trzech Stanów roztrząsała prośbę P. Saucken, domagającą się, aby używanie praw politycznych nie było zależném od wyznania religijnego. Kwestya ta stała się powodem do żwawych i ożywionych rozpraw. Jedni żądali, aby praw politycznych używali bez wyjątku wszyscy, bez względu jaką, kto wyznaje religią; drudzy, aby używanie tych praw zachowane było samym wyznawcom wiary chrześciańskiéj; trzeci nakoniec, przestawali na wyznawaniu religii przez rząd cierpianéj. Marszałek zaledwie potrafił uspokoić wzburzenie, panujące między członkami Sejmu, gdy, po gwałtownych sporach, rzecz doszła do głosowania nad temi rozmaitemi wnioskami. Piérwszy z nich, znoszący wszelką w religiach różnicę, został odrzucony 319 głosami przeciwko 158. Hrabia Mervelt żądał ogłoszenia listy deputowanych, którzy głosowali za lub przeciw temu wnioskowi, w tym celu, aby Prussy i cała Europa wiedziała, który z deputowanych życzy mieć państwo chrześciańskie i chrześciańskie Stany, a który jedno i drugie odrzuca. Dwie trzecie części zgromadzenia przyjęły drugi wniosek, łączący używanie praw politycznych z religią chrześciańską. Następnie Sejm roztrząsał prośbę deputowanego Hirscha o przyłączeniu do Kuryi Stanu Magnatów: Prezesów najwyższych sądów, wysokich dygnitarzy Kościoła, starszych burmistrzów i rektorów uniwersytetów. Kommissya nie uznała tego wniosku za pożyteczny i ważny, i zgromadzenie przychyliło się do jéj zdania.

— Kurya Stanu Magnatów, na posiedzeniu 17 maja, roztrząsała prośbę Xięcia Lichnowskiego, tyczącą się rewizyi taryfy, mianowicie na korzyść lnianych i bawełniannych wyrobów. Prośba prawie jednomyślnie została przyjętą. Na posiedzeniu 18 Maja, roztrząsano z kolei prośbę Xięcia Birona o reorganizacyi sądowniczéj władzy właścicieli gruntowych. Komissya wniosła, aby Sejm upraszał rządu o przedsięwzięcie środków, jakie sam uzna za potrzebne, dla pogodzenia téj sądowniczéj władzy z sądowniczym systematem państwa, jako też o oddanie wybranych środków pod roztrząśnienie Sejmów prowincyonalnych. Wielu członków, a między innymi i Xiążęta domu królewskiego obstawali za utrzymaniem sądowniczéj władzy obywateli, jako jedynego węzła, który jeszcze pozostał między właścicielami a byłymy ich poddanymi. Kurya odrzuciła wniosek Xięcia Birona i przychyliła się do zdania swojéj Komissyi.

— Dnia dzisiejszego o godz. 6-éj z rana, miasto nasze było smutną widownią jednego z najstraszliwszych zjawisk przyrodzenia. Baczni postrzegacze widzieli już wczoraj,

черомъ, совершенно особенные видъ и цвѣтъ облаковъ; день былъ теплый, и все это вмѣстѣ возбуждало живѣйшія опасенія; ночью ожидали грозы. Между тѣмъ взошедшая луна разсѣяла грозныя тучи; но сегодня поутру онѣ появились снова и разразились надъ большею частію города и окрестностей истребительнымъ градомъ, какого никто не припомнитъ. Сіе необыкновенное явленіе природы причинило много зла, повредивъ крыши оконницы и истребивъ деревья. Градъ постоянно падалъ въ продолженіе четверти часа. Множество птицъ упало замертво на землю.

Франція.

Парижъ, 1 *Іюня*.

Вчера былъ большой выходъ во дворцѣ, причемъ Королю и Королевѣ представлены были нѣкоторые изъ знатнѣйшихъ иностранцевъ.

— Министръ публичныхъ работъ представилъ въ палату депутатовъ, отъ лица министра финансовъ, проектъ постановленія, объ увеличеніи количества казенныхъ облигацій, составляющаго по 1847 г. всего 210 милліоновъ. Въ *Constitutionnel* утверждаютъ, что въ совѣтѣ министровъ положено испросить разрѣшенія палатъ на заключеніе займа отъ 250 до 300 милліоновъ фр.

— Герцогъ Монтебелло принялъ присягу вчера на должность морскаго министра.

— Вчера пріѣхали съ депешами изъ Рима, Флоренціи и Турина Гг. Албертъ Броліи и маркизъ Груши.

— Здѣсь скончался маршалъ Груши, на 85 году жизни.

— Въ *Courrier Francois* полагаютъ, что вмѣшательство въ дѣла Португаліи пагубно для этой страны, а въ *Commerce* находятъ возобновленіе четвернаго союза счастливымъ событіемъ для Франціи, которое подастъ ей возможность имѣть дѣятельное вліяніе на дѣла этого края; однако присовокупляютъ, что это не очень лестная экспедиція, въ которой четыре державы исполнять будутъ волю одной изъ нихъ, объявленную инсургентамъ полковникомъ Вильдомъ.

— Въ здѣшнихъ журналахъ сильно возстаютъ противъ экспедиціи маршала Бюжо въ Кабилію; ибо министерство объявило въ палатѣ, что это будетъ только мирная военная прогулка, а между тѣмъ кровь уже лилась тамъ, селенія были разрушены, и слѣдовательно сдѣлали сомнительною добровольно изъявленную Кабилами покорность. Въ палатѣ сдѣланъ будетъ министрамъ вопросъ, была-ли ими утверждена эта экспедиція, или маршалъ дѣйствовалъ самовластно, и въ такомъ случаѣ, для чего онъ не наказанъ за это.

— О движеніи Марокканцевъ противъ императора Мулей-Абд-эль-Рамана, въ письмѣ изъ Танжера сообщаютъ, что въ головѣ онаго стоитъ племя Бени-Амеровъ, у котораго находится Абд-эль-Кадеръ, и которое провозгласило его Султаномъ. Изъ сего видно, что этотъ непримирымый врагъ французовъ, имѣетъ еще сильное вліяніе въ Африкѣ, и что получивъ недавно съѣстные припасы и аммуницію изъ Гибралтара, вскорѣ, вѣрно, вторгнется въ Алжирію.

— Бу-Маза вскорѣ имѣетъ возвратиться въ Алжирію. Правительство рѣшилось ввѣрить ему команду надъ корпусомъ туземныхъ войскъ.

— Изъ департаментовъ пишутъ, что нѣсколько уже дней, при сильныхъ дождяхъ, жаръ достигалъ тамъ, по Реомюру, до 24 градусовъ, что имѣло благопріятное вліяніе на урожай.

— Цѣны на хлѣбъ понижаются какъ въ сѣверной, такъ и южной Франціи, не только по поводу привоза изъ-за границы, но и по причинѣ хорошихъ всходовъ, предвѣщающихъ обильный урожай.

3 Іюня.

Третьяго дня приняты были Королемъ въ аудіенціи полномочный министръ Королевы Португальской *Viconde de Careira* и баронъ Рендуфъ; а какъ первый изъ нихъ отозванъ, то баронъ представилъ Его Величеству вѣрительныя свои грамоты при французскомъ дворѣ.

— Эскадра принца Жуэнвильскаго оставила Гіерскіе острова и какъ полагаютъ отплыла къ берегамъ Алжира.

— Французская артиллерія раздѣлена на 10 командъ. Первая команда, въ районѣ которой находится Парижъ, отдана подъ начальство герцога Немурскаго, а прочими командами будутъ завѣдывать артиллерійскіе генералы.

z wieczora, wcale niezwykły kształt i kolor obłoków: dzień był ciepły, i wszystko to obudzało najżywszą obawę; w nocy oczekiwano burzy. Tymczasem za wejściem xiężyca rozpierzchły się groźne chmury, ale dziś z rana znowu zakryły nasz horyzont i wyrzuciły nad większą częścią miasta i w okolicach taką ilość niszczącego gradu, jakiego nikt jeszcze nie pamięta. Ogromne szkody w potłuczonych oknach i dachach, w zniszczonych owocach ogrodowych, są skutkiem tego nadzwyczajnego zjawiska natury. Grad padał ciągle przez kwadrans: kawały jego ważyły po 4 łóty i więcéj. Mnóstwo ptaków spadło nieżywych na ziemię.

Francya.

Paryż, 1 *czerwca*.

Wczoraj były wielkie pokoje u dworu, na których przedstawiono Monarszéj parze kilku znakomitszych cudzoziemców.

— Minister robót publicznych złożył Izbie Deputowanych, w imieniu Ministra skarbu, projekt do prawa, aby summa papierów skarbowych, uchwalona na rok 1847 w ilości 210 milionów, podniesioną została do 275. *Constitutionnel* utrzymuje, że rada Ministrów postanowiła żądać upoważnienia od Izb do zaciągnięcia pożyczki od 250 do 300 milionów.

— Xiążę Montebello złożył wczoraj przysięgę na Ministra marynarki.

— P. Albert Broglie i Margr. Grouchy przybyli wczoraj z depeszami z Rzymu, Florencyi i Turynu.

— Marszałek Grouchy umarł w 82 roku życia swego.

— *Kuryer francuzki* mniema, że interwencya w Portugalii jest zagubą swobód tego kraju, *Commerce* zaś uważa odnowienie poczwórnego przymierza jako szczęśliwy dla Francyi wypadek, który dozwoli jéj wywrzeć wpływ skuteczny na sprawy Portugalskie; dodaje jednakże, iż to nie będzie zbyt chwalebna wyprawa, w któréj cztéry mocarstwa wykonywać tylko będą wolą jednego z nich, objawioną powstańcom przez Półkownika Wylde.

— Dzienniki tutejsze napełnione są silnemi pociskami przeciw wyprawie Marszałka Bugeaud do Kabylii; ministerstwo bowiem oświadczyło w Izbie, że to będzie tylko spokojna wojskowa przechadzka, a jednakże krew tam płynęła, włości zostały zburzone, a tém samém podano w wątpliwość dobrowolne poddanie się Kabylii. W Izbie mają być zapytani Ministrowie, czy ta wyprawa była przez nich zatwierdzoną, lub czy Marszałek działał samowolnie, a w takim razie dla czego za to nie został ukarany.

— O poruszeniu Marokkanów przeciwko Cesarzowi Muley-Abd el-Rhamanowi, pisze list z Tangieru, że na czele jego stoi pokolenie Beni-Amerów, u którego się Abdel Kader znajduje, i które go Sułtanem ogłosiło. Z tego się okazuje, że ten zacięty nieprzyjaciel Francuzów ma jeszcze w Afryce dosyć władzy, i że otrzymawszy niedawno zapasy amunicyi z Gibraltaru, wpadnie zapewne wkrótce znowu do Algieryi.

— Bu-Maza powrócić ma wkrótce do Algieryi. Rząd postanowił powierzyć mu dowództwo nad korpusem wojska krajowego.

— Piszą nam z departamentów, że od kilku dni, przy nader rzęsistych deszczach, ciepło według termometru Réaumura dochodzi do 24 stopni, co wywiera pożądany wpływ na urodzaje.

— Ceny zboża spadają i w północnéj Francyi, nie tylko z powodu dowozów z zagranicy, ale także z powodu zasiewów, rokujących żyzne zbiory.

Dnia 3 czerwca.

Zawczoraj, mieli posłuchanie u Króla: dotychczasowy pełnomocny Minister Królowéj Portugalskiéj Viconde de Careira i Baron Renduffe, który, po odwołaniu piérwszego, złożył Monarsze uwierzytelniające go pismo przy dworze francuzkim.

— Flota Xięcia Joinville opuściła wyspy Hyeryjskie, i jak mniemają, popłynęła do Algieru.

— Artyllerya francuzka podzielona została na 10 komend we Francyi a jednę w Algieryi. Piérwszą komendę, w któréj okręgu znajduje się Paryż, otrzymał Xiążę Nemours, innemi komendami dowodzić będą Jenerał-Majorowie artyllerыi.

— Говорятъ, что герцогъ Немурскій ѣдетъ въ Алжирію.

— Носятся слухи, что герцогъ Брольи, послѣ разговора своего съ Королемъ, согласился принять должность посланника въ Лондонѣ и отправится туда на будущей недѣлѣ.

— С. Петербургская Императорская академія наукъ избрала въ члены-корресподенты Гг. Вилерме и Дюбуа.

— Академія наукъ въ Неаполѣ избрала въ члены-корреспонденты Гг. Леверье и Минье.

Англія.

***Лондонъ*, 31 Мая.**

Послѣдовало повелѣніе отправить съ паровымъ фрегатомъ „Гейзеръ" въ Лиссабонъ столько бомбъ и ядеръ, сколько можно помѣстить на немъ. Адмиралъ Непиръ отплываетъ въ Португалію по возвращеніи парохода „Бульдогъ", ожидаемаго съ депешами.

— Флотъ адмирала Нэпира, собирающійся нынѣ въ Спитдѣ, и назначенный въ Португалію, будетъ состоять изъ 10 линейныхъ кораблей, имѣющихъ 644 орудія, и изъ 9 пароходовъ.

— Вчера, офицеры лейбъ гвардіи открыли вновь въ Регентсъ-Паркѣ большой базаръ для вспомоществованія бѣднымъ Шотландцамъ и Ирландцамъ. Въ устроенныхъ лавкахъ занимались продажею разныхъ предметовъ дамы, принадлежащія къ высшему обществу; въ числѣ покупателей замѣтили Королеву и принца Альберта. Чистаго дохода выручено вчера 3,000 фунт. стер. Герцогъ Девонширскій, пришедши въ лавку, въ которой продавала маркиза Лондондери, попросилъ у нея перчатки; маркиза сняла перчатку съ лѣвой руки, и подала ее герцогу, который заплатилъ на нее 100 фунт. стер. Потомъ онъ отправился въ другія лавки, покупалъ разныя мелочи, и платилъ кучами золота. Сверхъ того, герцогъ Девонширскій пожертвовалъ предъ симъ еще въ пользу Ирландцевъ 1,000 фунт. стер.

— Изъ Галифакса получено извѣстіе, что 18 Апрѣля, между американскими войсками и Мексиканцами, близъ Серро-Гордо, происходило кровопролитное сраженіе, въ которомъ первые остались побѣдителями, а 5,000 Мексиканцевъ положили оружіе. Сантана спасся бѣгствомъ, и 25 Апрѣля, съ остатками своей арміи, находился въ Ялапѣ. Въ Мексикѣ приготовлялись къ сопротивленію.

— Съ кораблемъ *Emilia* получены въ Ливерпулѣ слѣдующія извѣстія изъ Ла-Платы, отъ 6 Апрѣля: Отрядъ войскъ генерала Орибе овладѣлъ гаванью, состоящею въ Бразиліи. Полагаютъ, что это нападеніе, хотя оно имѣетъ цѣлію воспрепятствованіе привозу жизненныхъ припасовъ въ Монтевидео, причинитъ прекращеніе сношеній между Розасомъ и бразильскимъ правительствомъ.

Бельгія.

***Брюссель*, 3 Іюня.**

Король возвратился изъ Висбадена въ замокъ Лекенъ, въ вожделѣнномъ здравіи.

— Выборы, назначенные 8 Іюня, крѣпко занимаютъ всѣ партіи, приготовляющіяся къ борьбѣ.

— Цѣны хлѣба начинаютъ понижаться, такъ какъ во всемъ государствѣ ожидаютъ обильной жатвы.

Испанія.

***Мадритъ*, 26 Мая.**

Изъ Байонны пишутъ, что тамъ получено по телеграфу извѣстіе, что 21-го сего мѣсяца подписанъ въ Лондонѣ возобновленный четверной союзъ между Англіею, Франціею, Испаніею и Португаліею, по силѣ коего, Испанскія войска имѣли вступить въ Португалію, дабы заставить Опортскую юнту къ принятію предложенныхъ ей условій; между тѣмъ французскій и англійскій флоты остановятся на рѣкѣ Тагѣ, и будутъ охранять Лиссабонъ, подкрѣпляя съ другой стороны отъ р. Дуэро, экспедицію противъ Опорто. Дальнѣйшія подробности новаго союза неизвѣстны; но генералу Конча дано предписаніе, по первому сигналу вступить въ Португалію. Сомнительно однако будетъ ли увѣнчана успѣхомъ экспедиція въ странѣ, столь разоренной, какъ Португалія.

— Słychać, że Xiążę Nemours ma wyjechać do Algieru.

— Rozchodzi się pogłoska, że Xiążę Broglie, po ostatniéj swéj rozmowie z Królem, skłonił się do przyjęcia posady poselskiéj w Londynie i tamże w przyszłym tygodniu wyjeżdża.

— Cesarska Akademia umiejętności w Petersburgu obrała swoimi członkami korrespondentami PP. Villermé i Dubois.

— Akademia umiejętności w Neapolu obrała swoimi członkami korrespondentami PP. Leverrier i Mignet.

Anglia.

***Londyn*, 31 maja.**

Wydano rozkaz, aby fregata parowa *Geyser* zawiozła do Lizbony tyle bomb i kul, ile tylko unieść będzie mogła. Admirał Napier odpłynie dopiéro do Portugalii za powrotem okrętu parowego *Bulldogg*, który mu ma przywieść depesze.

— Flota Admirała Napier, zbierająca się obecnie w Spithead, a przeznaczona do Portugalii, składać się będzie z 10 okrętów liniowych, mających na pokładzie 644 dział, i z 9 parostatków.

— Oficerowie gwardyi przybocznéj otworzyli na nowo wczoraj w Regents-Park swój wielki bazar na wsparcie biédnych Szkotów i Irlandczyków. W kramach przedawały damy należące do piérwszego towarzystwa, a między kupującemi uważano Królowę i Xięcia Alberta. Czysty dochód w dniu wczorajszym wyniósł 3,000 funt. szt. Xiążę Devonshire przybył do sklepu, w którym przedawała Margrabina Londonderry, i prosił ją o rękawiczkę; Margrabina zdjęła swoję z lewéj ręki i ofiarowała ją Xięciu, który za ten dar złożył 100 funtów. Następnie udał się do innych sklepów, kupował różne drobnostki i płacił za nie całemi garściami złota. Xiążę Devonshire wprzód jeszcze przesłał dla Irlandczyków 1,000 funtów szter.

— Donoszą z Halifaxu, że w dniu 18 kwietnia, Amerykanie stoczyli z Mexykanami krwawą bitwę pod Cerro-Gordo. Zwycięztwo zostało przy piérwszych, a 5,000 Mexykanów broń złożyło. Santana ratował się ucieczką, i stał 15 kwietnia ze szczątkami wojska swego w Jalapie. W Mexyku gotowano się do odporu.

— Okręt *Emilia* przywiózł do Liverpoolu następujące nowiny z La-Plata pod datą 6 kwietnia: „Oddział wojska Jenerała Oribe opanował port, położony w terrytoryum Brezylijskiem. Sądzą, że ten akt napaści, lubo ma tylko na celu przeszkodzenie dowozu żywności do Montewideo, spowoduje zerwanie stosunków między Rozasem i rządem Brezylijskim."

Belgia.

***Bruxella*, 3 czerwca.**

Król wrócił wczoraj z Wiesbaden do zamku Laeken, w zdrowiu pożądaném.

— Wybory naznaczone na 8-my czerwca zajmują wszystkie stronnictwa, które przygotowują się do walki z sobą.

— Ceny zboża zaczynają przecież zniżać się, z powodu, że w całym kraju spodziewane są obfite żniwa.

Hiszpania.

***Madryt*, 26 maja.**

Goniec z Bajonny przywiózł tu nadeszłą tamże telegrafem wiadomość, że 21 b. m podpisane zostało w Londynie odnowione poczwórne przymierze między Anglią, Francyą, Hiszpanią i Portugalią, mocą którego wojska hiszpańskie mają wkroczyć do Portugalii i zmusić Juntę w Oporto do przyjęcia włożonych na nię warunków; tymczasem floty: francuzka i angielska, staną na Tagu i nad Lizboną czuwać będą, popierając z drugiéj strony wyprawę przeciw Oporto od strony rzeki Duero. Szczegóły bliższe nowego przymierza nie są wiadome; jednakże Jenerał Concha otrzymał rozkaz, za piérwszym znakiem wkroczyć do Portugalii. Wątpić wszakże należy, czy wyprawa ta powiedzie się w kraju, tak spustoszonym jak Portugalia.

— Генералъ Мануэль де ла Конча выѣхалъ въ Замору, гдѣ пріиметъ подъ свое начальство обсерваціонный корпусъ на границѣ Португаліи.

— Англійскій посланникъ, прибывъ изъ Аранжуэса, немедленно отправился къ предсѣдателю министровъ.

— Французскій посланникъ ѣздилъ вчера въ Прадо къ Королю, который все-таки не соглашается жить въ Мадритѣ. Говорятъ, что онъ объявилъ Г. Саламанкѣ, что если его станутъ безпокоить, онъ тотчасъ выѣдетъ въ Парижъ.

— Королева, по возвращеніи изъ Аранжуэса, занимаетъ комнаты, въ коихъ жила до своего бракосочетанія. Вчера вечеромъ, Королева прогуливалась пѣшкомъ въ Прадо, въ сопровожденіи инфанта Дона Франциска де Паула и его дочери. Инфантъ перебрался изъ дворца Буэнъ-Ретиро въ Королевскій замокъ.

— Поговариваютъ о новомъ кабинетѣ подъ предсѣдательствомъ Г. Каза-Ирухо или Г. Мирафлореса; генералъ Конча и Г. Аразола войдутъ въ составъ кабинета, а Г. Пачеко, теперешній президентъ министровъ, имѣетъ отправиться въ Римъ, въ качествѣ испанскаго посланника, по полученіи большаго креста Карла III.

— Папскій нунцій монсиньоръ Брунелли пріѣхалъ вчера въ Ирунъ. Въ *Heraldo* полагаютъ, что прибытіе сего сановника нанесетъ послѣдній ударъ Карлистамъ.

— Министерство иностранныхъ дѣлъ раздѣлено на четыре департамента; кромѣ того установленъ помощникъ статсъ секретаря, который будетъ имѣть титулъ полномочнаго министра.

— Домъ, въ которомъ находился Тристани, защищаемъ былъ 24-ю Карлистами, которые тогда только сдались, когда имъ недостало пороху. Королевскія войска немедленно ихъ разстрѣляли. Карлистскій начальникъ Вилела, узнавъ о томъ, приказалъ разстрѣлять плѣннаго офицера. Генералъ-капитанъ Павія, въ отмщеніе приговорилъ къ смерти пяти плѣнныхъ Карлистовъ, за что Вилела приказалъ умертвить 11 плѣнныхъ. Война въ Каталоніи начинаетъ замѣняться кровопролитною рѣзнею.

Португалія.

Лиссабонъ, 20 Мая.

Королева, третьяго дня, получивъ извѣстіе, что Опортская юнта не соглашается принять предложенныя ей условія, пригласила къ себѣ англійскаго, испанскаго и французскаго посланниковъ, съ цѣлію склонить ихъ, чтобы они пригласили главнокомандующаго инсургентовъ, барона Са-да-Бандеиру, къ продолженію перемирія. Отправленные съ этою цѣлію уполномоченные въ Сетувалъ, убѣдили Са-да-Бандеиру дать обѣщаніе, что онъ не будетъ предпринимать дальнѣйшихъ непріятельскихъ дѣйствій, въ продолженіе слѣдующихъ четырехъ дней, только тогда, когда ему будетъ дозволено продолжать фортификаціонныя работы и собирать подкрѣпленія. Но графъ Винхосъ не хотѣлъ согласиться на сіе условіе, безъ именнаго уполномоченія правительства. И потому непріятельскія дѣйствія вѣрно начнутся снова при Сетувалѣ. Сегодня отправлены отсюда въ Опорто два военные парохода, англійскій и испанскій, съ письмомъ къ графу Дасъ-Антасу, предлагающимъ продолженіе перемирія. Если онъ не согласится на оное, тогда оба эти корабля будутъ крейсировать близъ Опорто, чтобы воспрепятствовать выходу дивизіи, назначенной въ подкрѣпленіе барону Са-да-Бандеирѣ.

25 Мая.

Англія, Франція и Испанія, по заключенному союзу, приступили къ военнымъ дѣйствіямъ противъ инсургентовъ, такъ какъ Опортская юнта рѣшительно отвергла предложенныя ей условія. Изъ Лиссабона вышелъ Англійскій 80 пушечный корабль *Америка*, съ однимъ пароходомъ и однимъ Испанскимъ фрегатомъ, дабы захватить три парохода юнты, вышедшіе изъ Сенъ-Убеса въ Порто, съ свѣжими войсками.

— Jenerał Manuel de la Concha wyjechał do Zamory, gdzie obejmie dowództwo nad korpusem obserwacyjnym przy granicach Portugalskich.

— Poseł angielski przybył w téj chwili z Aranjez i udał się natychmiast do Prezesa Ministrów.

— Poseł francuzki był wczoraj u Króla w Pardo, który ciągle wzbrania się mieszkać w Madrycie. Powiadają iż oświadczył stanowczo Panu Salamanca, iż jeśli go choć najmniéj niepokoić będą, wyjedzie natychmiast do Paryża.

— Królowa, za powrotem z Aranjuez, zajęła pokoje, w których przed ślubem mieszkała. Wczoraj wieczorem przechadzała się w Prado, z Infantem Don Francisco de Paula i z jego córką. Infant przeniósł się z pałacu Buen-Retiro do Królewskiego zamku.

— Słychać o nowym gabinecie pod prezydencyą P. Caza Irujo lub P. Miraflores. Jenerał Concha i P. Arazola mają wejść do jego składu, a P. Pacheco, teraźniejszy Prezes Ministrów, ma udać się do Rzymu jako Ambasador hiszpański z wielkim krzyżem Karola III.

— Nuncyusz Papiezki, Monsign. Brunelli, stanął wczoraj w Irun, na ziemi hiszpańskiéj. *Heraldo* mniema, że przybycie tego dygnitarza zada ostatni cios sprawie Karlistów.

— Minsterstwo spraw zagranicznych podzielone zostało na cztery wydziały; prócz tego mianowany został podsekretarz stanu, który ma mieć tytuł pełnomocnego Ministra.

— Dom ten w którym znajdował się Tristany, broniło 24 Karlistów, którzy wtenczas dopiero się poddali, gdy im zabrakło prochu. Wojska Królowéj natychmiast ich rozstrzelały. Dowódzca Karlistowski Villela, dowiedziawszy się o tém, kazał rozstrzelać pojmanego w niewolą oficera. Kapitan Jeneralny Pavia w odwecie skazał na śmierć pięciu jeńców Karlistowskich, na co Villela zamordowaniem 11 stu jeńców odpowiedział. Tak prowadzona wojna w Katalonii zamienia się znowu w rzeź krwawą.

Portugalia.

Lizbona, 20 maja.

Królowa, otrzymawszy onegdaj wiadomość, że Junta Oportska wzbrania się przyjąć podane jéj warunki, wezwała do siebie Posłów angielskiego, hiszpańskiego i francuzkiego, w celu nakłonienia ich, ażeby wezwali dowódzcę powstańców, Barona Sa da Bandeira, do przedłużenia zawieszenia broni. Wysłani w tym celu pełnomocnicy do Setubal, wyjednali od Sa da Bandeiry tylko przyrzeczenie, że pod tym warunkiem wstrzyma się od dalszych kroków nieprzyjacielskich przez następne dni cztéry, jeżeli mu dozwolonem będzie prowadzić daléj fortyfikacyjne roboty i ściągnąć posiłki. Atoli Hrabia Vinhaes, dowódzca wojska rządowego, nie chciał przyjąć tego warunku bez wyraźnego upoważnienia od rządu. Zapewne więc kroki nieprzyjacielskie rozpoczną się na nowo pod Setubal. Dziś wysłano ztąd do Oporto dwa wojenne parostatki, angielski i hiszpański, z pismem do Hrabiego Das Antas, żądającem przedłużenia zawieszenia broni. Jeżeli propozycyi téj nie przyjmie, natenczas oba te okręty krążyć mają pod Oporto dla przeszkodzenia, iżby dywizya wojska, przeznaczona do wzmocnienia sił Barona Sa da Bandeiry, nie mogła ztamtąd wypłynąć.

Dnia 25 maja.

Anglia, Francya i Hiszpania, w skutku zawartych układów, rozpoczęły już nieprzyjacielskie kroki przeciw powstańcom. Junta w Oporto stanowczo odmówiła przyjęcia podanych jéj warunków, zatém wojna wypowiedziana została. Z Lizbony wypłynął angielski okręt liniowy o 80 działach *Ameryka*, z jednym swoim parostatkiem i fregatą hiszpańską, w celu zabrania trzech parostatków junty, które udały się z St. Ubes do Oporto, ze świeżemi wojskami.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 10-го Іюня 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*